

Översvämningar
Stormar och snöväder
Olyckor med farligt gods
Störningar i transportsystem
Utsläpp från farliga anläggningar
Störningar i dricksvattenförsörjning
Störningar i el- och värmeförsörjning
Störningar i elektroniska kommunikationer

Förebygg & förbered
För säkerhets skull

Länsstyrelsen
Örebro län

En samlande kraft!

Risk;

Sådant som kan orsaka skador på människa, miljö eller egendom.

Till dig som bor i Örebro län

Det är viktigt att känna till de risker som finns i vårt samhälle. I den här broschyren står risk för sådant som kan orsaka skador på människa, miljö eller egendom.

Risker kan delas in i olika kategorier. Till allvarliga risker i Örebro län räknas till exempel stormar, snöoväder och störningar i IT och telefoni.

Till mycket allvarliga risker räknas utsläpp från farliga anläggningar, olyckor med farligt gods, översvämningar samt störningar i el- och värmeförsörjning.

När en olycka inträffar ska länets kommuner, landsting, polis, länsstyrelse och brandkår samarbeta. Krisen ska hanteras lokalt av de närmast berörda. Varje aktör har sitt ansvar. Om de behöver hjälp finns resurser beredda att rycka in på både regional och nationell nivå.

I den här broschyren får du tips och råd om hur du förebygger risker i din vardag. Om du är förberedd på vad som kan hända, blir det lättare att hantera oväntade situationer.

Foto: Lennart Lundkvist

Foto: Stefan Hazianastasiou

Foto: Emma Svedberg

Vad betyder det?

Kris

En händelse definieras som en kris om den drabbar stora delar av samhället samtidigt som den hotar grundläggande värden och funktioner. En kris är något som inte kan hanteras med normala resurser och organisation. Den är oväntad och ovanlig. För att lösa krisen krävs samarbete mellan flera olika aktörer.

VMA

VMA står för Viktigt Meddelande till Allmänheten. När ett sådant blir aktuellt ljuder utomhusvarningssystemet. Tyfoner skickar ut en signal för att uppmärksamma allmänheten på att något inträffat. Signalen är 7 sekunder lång och upprepas med 14 sekunders mellanrum. När faran är över ljuder en 30-40 sekunder lång signal. Signalen testas klockan 15.00 den första helgfria måndagen i mars, juni, september och december varje år.

När signalen ljuder:

- Gå inomhus
- Stäng dörrar, fönster och ventiler
- Lyssna på radio P4
- Kolla Text-TV sidan 100 och 599.

Första hjälpen - L.A.B.C.

Livsfarligt läge: För den skadade personen i säkerhet, men flytta aldrig någon i onödan. Använd ditt sunda förnuft för att göra en snabb bedömning av läget.

Andning: Andas den skadade personen? Placera ditt öra vid den skadades mun och lyssna. Se efter om bröstkorgen rör sig upp och ner. Om andningen fungerar, se till att personen har fortsatt fri luftväg. Om personen inte andas, gör luftvägarna fria. Ingenting får blockera personens mun eller svalg. Placera den skadades huvud i en vinkel som underlättar andningen. Om personen fortfarande inte andas, påbörja hjärt-lungräddning.

Blödning: Den skadade ska ligga ner med den skadade kroppsdelen högre än huvudet. Läg tryckförband på såret, det stoppar blodflödet.

Chock: En person i chock är blek, kall och orolig. Pulsen är snabb men svag. Håll personen varm. Se till att hon eller han har benen högt. Du ska inte ge personen mat eller dryck.

Foto: Tiina Johansson

Utbildad dig i hjärt-lung-räddning (HLR). Det kan vara skillnad mellan liv och död när olyckan är framme. Mer information hittar du bland annat på www.civilforsvarsforbundet.se.

Årstidsperspektiv

Vår

På våren finns det risk för översvämning. Undvik att röra dig till fots eller köra bil i områden med onormalt mycket vatten. Se till att din hemförsäkring täcker skador orsakade av översvämning. Stäng av elen via huvudströmbrytaren om ditt hem översvämmas.

Gräsbränder är vanliga på våren. Var försiktig om du ska elda utomhus. Ha släckningsutrustning nära till hands och vattna ytan runt marken som ska brännas. Lämna aldrig elden utan uppsikt. Vattna det eldade området när du är klar.

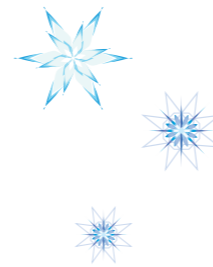
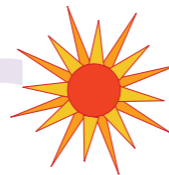

Sommaren

En torr sommar torkar ut marken. Var försiktig med att elda ute i naturen - eld sprider sig fort och lätt i torr mark. En allvarlig konsekvens av oförsiktigt eldande är skogsbränder. Använd därför ditt sunda förnuft innan du tänder en eld.

På sommaren ökar drunkningsolyckorna. Håll därför uppsikt över ditt sällskap när ni är nära vatten. Barn ska aldrig bada ensamma. Täck över utomhuspooler som inte används.

Om ni ska ut på sjön - kontrollera att det finns nog med bränsle i båten. Alla passagerare ska bära CE-märkt flytväst. Kom ihåg att ta med ankare med lång lina samt åror eller paddel. Även verktygslåda, förbandsväska och instruktionsbok är bra att ha med. Ladda telefonen och kolla den lokala väderprognosen innan ni åker.

Höst

Var extra uppmärksam på väglaget när du kör bil. Vinterdäcken får vara på från den 1 oktober till den 15 april. Det är krav på vinterdäck från den 1 december till den 31 mars.

Använd reflex - pryd jacka, barnvagn, väska och hundkoppel så att du syns i mörkret utomhus.

På hösten ökar risken för bland annat strömavbrott och höga vattenflöden. Var förberedd. Se till att du har tillräckligt med mat hemma och att ni klarar av att hålla värmen i er bostad.

Vinter

Kom ihåg att ställa levande ljus på brand- och värmeförvaringsunderlag. Placera dem inte nära något som kan fatta eld.

Ta med varma kläder, mat och vatten när du åker bil vintertid, vid en olycka försvinner värmen fort.

Du får enbart använda en braskamin till den kapacitet den är tillverkad för. En kamin tillverkad för att ge mysvärme ska inte användas för att värma upp ett helt hus - det är en brandfara.

Ta med dig isdubbar ut på sjön. Om du går igenom isen är de en billig livräddare.

Se upp - bokstavligt talat. Om vintern hamnar stora mängder snö och is på taken och riskerar att ramla ner och skada oss på marken.

Säkert hemma

Allmän säkerhet

- Förvara dina värdesaker på ett väl genomtänkt ställe.
- Fundera igenom hur du ska agera om olyckan är framme.
- Se till att ha en fungerande brandsläckare hemma och att du vet hur den används.
- Byt ut blinkande lysrör. Se till att dina lampor har rätt watt-tal.
- Stäng av diskmaskin, tvättmaskin och torktumlare när du går hemifrån.
- Rengör filtren i torktumlare och spis med jämna mellanrum.

Foto: Jan Oscarsson

Barnsäkert

- Lås in mediciner och rengöringsmedel på hög höjd.
- Förse trappor med grindar.
- Göm undan småsaker som barnet kan sätta i halsen.
- Petsäkra eluttag och skarvsladdar.
- Utrusta skötbordet med fallskydd.
- Spärra fönster och balkongdörrar.
- Barnsäkra kökslådor och skåp.
- Tipp-, håll- och ugnsskydda spisen.

Innan olyckan är framme

Brandvarnare

Kontrollera regelbundet att din brandvarnare fungerar genom att hålla in testknappen. Tjuter den så vet du att den fungerar. Byt ut batterierna varje år och själva brandvarnaren vart tionde år. Rengör den utifrån med dammsugare åtminstone en gång per år. Om du bor i ett hus med flera våningar bör du ha en varnare per våningsplan. Brandvarnaren ska vara märkt med SS-EN 14604, vilket står på förpackningen. För dig som är hörsel- eller synskadad finns ljus- eller vibrationsanordningar att koppla till brandvarnaren.

Foto: Länsstyrelsen

Brandvarnaren reagerar snabbt på rök och varnar i ett tidigt skede om något är på tok. Ta alltid en larmsignal på allvar - ring 112.

Om det börjar brinna

Spring inte ut i ett rökfyllt trapphus, risken är stor att du blir rökförgiftad. Du hindrar dessutom räddningstjänstens arbete. Stanna i lägenheten och stäng dörren. Gå ut på balkongen om du har en sådan - räddningstjänsten hjälper dig att utrymma. Om det brinner i lägenheten du befinner dig i - stäng alla dörrar in till branden och lämna lägenheten.

Visste du att?

- Varje år skadas 200 000 personer i hemmet.
- Minst 2000 människor omkommer till följd av olyckor i hemmet varje år - 100 av dem till följd av just bostadsbränder.
- Det finns 32 kommunala brand- och räddningsstationer och 16 ambulanser i Örebro län.
- SOS Alarm i Örebro län tog under 2009 emot 89 998 samtal; 20 745 ambulansärenden, 1 869 räddningshändelser och 16 888 polisärenden.

Viktiga kontaktuppgifter

112

Sveriges nödnummer till SOS Alarm.
Hit ringer du i en nödsituation.

SOS Alarm kan även koppla dig till jourhavande präst om du har behov att prata med någon. Prästen har tystnadsplikt och är utbildad för att arbeta i jouden. Jourhavande präst finns tillgänglig mellan klockan 21.00 - 06.00.

11313

Sveriges nya informationsnummer lanseras under 2013. Hit ringer du om du vill ha eller ge information om något som inträffat.

11414

Om du vill prata med polisen i en mer icke-akut situation.

1177

Sjukvårdsupplysningen.

019-14 41 99

Kvinnohuset Örebro hjälper misshandlade kvinnor och kvinnor som utsatts för sexuella övergrepp.

Länkar

www.msb.se www.orebro.se www.energimyndigheten.se
www.civil.se www.dinsakerhet.se www.brandskyddsforeningen.se

116 111

BRIS - Barnens Rätt i Samhället - för dig under 18 år som behöver någon att prata med.

www.orebroll.se

På webbplatsen för Örebro läns landsting finns kontaktuppgifter till länets vårdcentraler, Universitetssjukhuset i Örebro med mera.

www.krisinformation.se

Här publiceras myndigheternas krisinformation. Det finns också en krisinformation.se-app. Via appen kan du ta del av informationen från hemsidan samt aktuell störningsinformation.

Störningsinformation

På www.lansstyrelsen.se/orebro, under rubriken Människa & Samhälle - Krisberedskap, finns länkar till relevant störningsinformation för Örebro län.

Checklista - bra att ha hemma

- Vattendunk med lock
- Viktiga telefonnummer
- Kaffepulver och tepåsar
- Fotogenlampa + bränsle
- Fickkniv, tång och andra verktyg
- Första hjälpen-låda med mediciner
- Hygienartiklar som fungerar utan vatten, exempelvis våtservetter.
- Kontanter är bra att ha om uttagsautomat eller kortläsare slutar fungera.
- Tändare
- Konserver
- Ficklampa
- Brandvarnare
- Sovsäckar/filtar
- Vatten på flaska
- Stormkök + bränsle
- Vattenreningstabletter
- Extra kontantkort om det blir störningar hos din ordinarie operatör.

Tändstickor

Foto: Länsstyrelsen

Batteridriven radio

Batterier

Brandsläckare

Värmeljus

Vid strömavbrott

Tillgången till rent vatten kan påverkas vid strömavbrott. Ha därför en plastdunk hemma som du fyller med vatten när strömmen går. Har du inte tillgång till rent vatten kan du hämta i naturen. Sila vattnet genom ett kaffefilter och koka i tio minuter. Då dör alla bakterier.

Mer information finns på www.dinsakerhet.se.

**Länsstyrelsen
Örebro län**

En samlande kraft!

www.lansstyrelsen.se/orebro

Besöksadress: Stortorget 22

Postadress: 701 86 Örebro

Telefon: 019 - 19 30 00

E-post: orebro@lansstyrelsen.se